

V Bruseli 6. decembra 2023
(OR. en)

16388/23

AGRI 790
AGRIFIN 153
AGRIORG 148

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady
Komu: Delegácie

Predmet: Situácia na trhu najmä po napadnutí Ukrajiny
– informácie Komisie a členských štátov
– výmena názorov

Na účely zasadnutia Rady (poľnohospodárstvo a rybárstvo), ktoré sa uskutoční 10. – 11. decembra 2023, delegáciám v prílohe zasielame podkladový dokument na uvedenú tému, ktorý obsahuje súhrn písomných príspevkov členských štátov a otázku navrhnutú predsedníctvom, ktoré budú usmerňovať diskusiu.

1. Ako sa končí rok 2023, viaceré členské štáty vo svojich písomných príspevkoch¹ uvádzajú, že situácia na poľnohospodárskych trhoch Únie je naďalej problematická. Napriek určitému zníženiu nákladov na dôležité vstupy v porovnaní s predchádzajúcim rokom zostávajú náklady na energiu, hnojivá a krmivá vysoké, čo vytvára tlak na niekoľko odvetví vzhľadom na to, že zvýšenie nákladov sa skoro vôbec neodráža v cenách platených poľnohospodárom. V dôsledku viacerých faktorov vrátane situácie na Ukrajine, globálneho hospodárskeho poklesu a najnovšieho geopolitického vývoja na Blízkom východe v kombinácii s nepriaznivými poveternostnými a klimatickými javmi, chorobami zvierat a hygienickými problémami zostáva rozpätie zisku z poľnohospodárstva a príjmy poľnohospodárov na všeobecne nízkej úrovni. Niektoré členské štáty dokonca uvádzajú, že v niektorých prípadoch sa upúšťa od výroby, najmä pokiaľ ide o chov hospodárskych zvierat. Z toho vyplýva, že pomoc z SPP má naďalej zásadný význam pre zachovanie potravinovej bezpečnosti Únie.
2. Týka sa to najmä plodín na ornej pôde, pri ktorých boli náklady na vstupy získané vopred pomerne vysoké, zatiaľ čo podľa správy viacerých členských štátov ceny vyplácané poľnohospodárom v roku 2023 výrazne klesli z viacerých dôvodov. Niekoľko členských štátov takisto hlási pokles výnosov, najmä v dôsledku extrémnych poveternostných podmienok, a zvýšenú konkurenciu v dôsledku dovozu z tretích krajín. Niektoré členské štáty hlásia pretrvávajúce problémy v dôsledku vysokého prílevu zásielok z Ukrajiny a nedostatočných skladovacích kapacít. Zdá sa, že v niektorých prípadoch boli ovplyvnené aj existujúce obchodné toky v rámci EÚ. Niekoľko členských štátov počas rokovaní OVP opakovane vyzvalo na odstránenie jednostranných zákazov ukrajinského vývozu.
3. Pozitívne je, že viacero členských štátov zaznamenalo aspoň mierny nárast cien mlieka a mliečnych výrobkov, ktoré pritom stále zostali pod úrovňou minulého roka. Niektoré iné členské štáty konštatovali, že počas toho istého obdobia museli ich výrobcovia predávať svoje mlieko za nižšie ceny, ako sú náklady.

¹ 16122/23.

4. Viaceré členské štáty uvádzajú, že rozpätia zisku z iných živočíšnych produktov sú takisto pod tlakom, a to nielen preto, že náklady na krmivo sú naďalej vysoké, ale aj v dôsledku šírenia ochorení zvierat v niektorých častiach Únie, konkrétne afrického moru ošípaných, vtácej chrípky a katarálnej horúčky oviec.
5. Niekoľko členských štátov uvádza, že trhy s ovocím, zeleninou a inými špecializovanými plodinami boli popri vysokých nákladoch na energiu a spracovanie výrazne ovplyvnené nepriaznivými poveternostnými podmienkami, čo znížilo ziskovosť ich výroby. Členské štáty tiež hlásia výrazné zníženie spotreby vína a produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby, okrem iného v dôsledku spomalenia hospodárskeho rastu a inflácie, ktoré prinútili spotrebiteľov presunúť svoje zameranie z nákupu čerstvých a iných vysokohodnotných potravinových výrobkov.
6. Niekoľko členských štátov takisto uviedlo, že rýchly nárast úrokových sadzieb vytvoril ďalšiu záťaž pre poľnohospodárstvo, najmä pre poľnohospodárske podniky, ktoré investovali a rýchlo rástli. Ak by úrokové sadzby zostali dlhodobo vysoké, mohlo by dôjsť k strate príležitostí na rozvoj poľnohospodárstva.
7. Vzhľadom na vyššie uvedené informácie sa považuje za vhodné uskutočniť politickú diskusiu zameranú na hlavné faktory, ktoré ovplyvňujú marže a ziskovosť poľnohospodárstva v EÚ a príjmy európskych poľnohospodárov. V kombinácii s diskusiou o prvom roku vykonávania strategických plánov SPP by takáto výmena mohla byť užitočná pre včasné a účinné riešenie uvedených problémov a výziev prostredníctvom SPP.
8. V tejto súvislosti by predsedníctvo chcelo požiadať delegácie, aby sa počas ministerskej diskusie zaoberali touto otázkou:

„Aké sú hlavné faktory identifikované členskými štátmi, ktoré môžu mať vzhľadom na súčasnú medzinárodnú situáciu a makroekonomické prognózy v krátkodobom až strednodobom horizonte významný vplyv na poľnohospodárske trhy a na marže a ziskovosť európskeho poľnohospodárstva?“